

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Маргарита Николова Чешмеджиева
на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор”

Област нависше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.6 Право

Докторска програма: „Административно право и административен процес”

Автор на дисертационния труд: **Спас Костов Спасов**, докторант в редовна форма на обучение в секция „Публичноправни науки” в Института за държавата и правото при

Българска академия на науките

Тема на дисертационния труд: **„Принудителни административни мерки”**

Научен ръководител: проф. д-р Веселина Канатова – Бучкова

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури, определено със Заповед № РД 09-50/03.07.2024 г. на Научния секретар на Института за държавата и правото при Българска академия на науките.

I. Общи данни за процедурата и докторанта.

Процедурата е открита и се провежда съгласно изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за държавата и правото при Българска академия на науките.

Спас Костов Спасов е завършил висше образование по специалност „Право” в Софийски университет „Св. Климент Охридски” през 2011 г. Кандидатът за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ Спас Спасов е зачислен за докторант в редовна форма на обучение, по докторска програма „Административно право и административен процес”, професионално направление 3.6 Право, в секция „Публичноправни науки” на ИДП при БАН през 2019 г., с научен ръководител проф. д-р Веселина Канатова-Бучкова. Г-н Спасов е положил успешно и в срок всички изпити, които са предвидени в неговия индивидуален план. През 2023 г. е отчислен с право на защита и е представил своя дисертационен труд в завършен вид.

За изготвяне на становището са ми предоставени: автобиография, заповед за

зачисляване на докторанта, дисертационен труд, автореферат, заповед за отчисляване с право на защита, списък и копия на научните публикации на Спас Спасов, свързани с темата на дисертационния труд и декларация за оригиналност на труда.

II. Обща характеристика на дисертационния труд и приносни моменти.

Представеният дисертационен труд отговаря на минималните изисквания и стандарти за академично изследване. Докторантът познава добре проблема и е подходил към неговото разработване задълбочено и с научна добросъвестност. Анализирани са и основните теоретични изследвания, свързани с темата на дисертационния труд, които са коректно цитирани. Дисертационният труд се отличава с точност на терминологията и стегнатост на изложението.

Представеният на нашето внимание дисертационен труд на тема „Принудителни административни мерки” е в обем от 189 стр., и се състои от увод, три глави, заключение, библиографска справка за използвана литература и цитирана съдебна практика. Библиографията включва 102 източника на кирилица и латиница. Позоваванията под линия са 303 на брой. Избраната структура на дисертацията съответства на класическите стандарти за научно изследване.

В **първа глава** на работата се изяснява същността на принудителните административни мерки като се проследява и тяхното историческо развитие. Интерес представлява направения сравнителноправен анализ на института на принудителните административни мерки в страни от континенталната и англосаксонска правна система. Този сравнителен анализ разкрива различия в подходите и прилагането на принудителни административни мерки в различните правни системи. Ценно е разглеждането на принудителните административни мерки като форма на публичноправни принудителни действия застъпени в правото на Европейския съюз и в практиката на Европейския съд по правата на човека. Положително оценявам направеното разграничение на принудителните административни мерки от други административноправни институти.

Втора глава е посветена на производствата по прилагане, оспорване и изпълнение на принудителните административни мерки. Изложението в тази част е посветено на някои въпроси свързани с прилагането на ПАМ. Изразено е мнението, че по принцип основният акт с който трябва да се прилага ПАМ е индивидуален административен акт, тъй като с него в най-голяма степен се конкретизира адресатът на волеизявлението.

Положително отношение предизвикват разгледаните хипотези при които ПАМ могат да се прилагат чрез общи административни актове и чрез актове в устна форма. В тази глава са разгледани и производствата по оспорване на ПАМ по административен и съдебен ред. Внимание заслужава анализът на нормативната уредба на изпълнението на принудителните административни мерки, както и свързаната с нея съдебна практика. В резултат на прегледа на специалните закони (ЗЗП, ЗЕ, ЗБЛД, ЗДвП и др.) са установени характерните особености на изпълнението на ПАМ, а именно, че тяхната правна природа изисква неотложност и незабавно изпълнение, или моментът е изрично посочен, а в определени случаи компетентният орган може да прецени при наличие на предпоставките по чл. 60 от АПК, оспорването няма суспензивен ефект, липсва изискване за уведомяване на адресата на акта за започване на производството, привличане на заинтересовани страни с оглед бързия характер на тези производства.

Глава трета е фокусирана върху специалните производства по прилагането на принудителните административни мерки в сферата на опазване на околната среда, финансите, здравеопазването и устройство на територията. Въз основа на направения анализ на нормативната уредба в специалните закони и съдебната практика по прилагането на ПАМ са идентифицирани спорните въпроси и проблеми като са направени предложения за тяхното решаване, както и предложения за промяна на законодателството, което определено може да се посочи като принос на дисертацията.

Дисертационният труд представлява цялостно разглеждане и анализ на въпросите свързани с прилагането, оспорването и изпълнението на ПАМ. Трудът има не само теоретично, но и практическо значение. Разработката би била полезна не само за студенти и преподаватели, но и за един по-широк кръг от граждани, служители и държавни органи.

Докторантът е представил 11 научни публикации, свързани с темата на дисертационния му труд, като някои от тях представляват съществени части на докторската дисертация. Публикациите на докторант Спасов показват, че резултатите от неговата научноизследователска дейността са станали публично достояние до научните и специализираните среди.

Авторефератът коректно отразява основните положения, залегнали в дисертационния труд.

III. Критични бележки и препоръки

Като всяко първо научно изследване предложеният ми за изразяване на становище дисертационен труд има своите слабости и несъвършенства, които не намаляват научната му стойност.

С цел подпомагане на докторанта за подобряване на дисертационния труд, бих препоръчала във въведението да се посочат обектът и предметът на изследване, целите и задачите и използваните методи.

Препоръчвам на автора да оформи и представи по-точни и конкретни предложения *de lege ferenda* за оптимизиране на действащото законодателство относимо към разглежданата материя.

На места докторантът прави детайлен анализ на съответни положения или становища, но без да изразява своето отношение. Препоръчително е по-ясно изразяване на авторската позиция и становище по анализираният въпроси и по-систематизирано представяне на научните и научно-приложните резултати от научното изследване.

Отправените бележки по никакъв начин не накърняват положителната оценка, която трудът заслужава.

IV. Заключение

Изхождайки от всичко гореизложено приемам, че предложеният дисертационен труд представлява самостоятелно научно изследване. В разработката се съдържат научни приноси със значение както за теорията, така и за практиката.

В заключение изразявам своята положителната оценка, че представеният за защита пред научно жури дисертационен труд на тема **„Принудителни административни мерки”** отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, поради което предлагам да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6 Право, докторска програма „Административно право и административен процес на **Спас Костов Спасов**.”

03.09. 2024 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Маргарита Чешмеджиева

OPINION

Prof. Margarita Nikolova Cheshmedzhieva, PhD

of a dissertation for acquiring the educational and scientific degree "Doctor" Area of higher education: 3. Social, economic and legal sciences

Professional field: 3.6 The right

Doctoral programme: "Administrative law and administrative procedure"

Author of the dissertation: **Spas Kostov Spasov**, full-time doctoral student at the Department of Public Law at the Institute of State and Law at the Bulgarian Academy of Sciences

Subject of the dissertation: "**Coercive administrative measures**"

Scientific supervisor: Prof. Dr. Vesselina Kanatova - Buchkova

Grounds for the opinion: participation in the scientific jury appointed by Order No RD 09-50/03.07.2024 of the Scientific Secretary of the Institute of State and Law at the Bulgarian Academy of Sciences.

I. General data on the procedure and the doctoral student.

The procedure is open and conducted in accordance with the requirements of the ZRASRB, the Rules for its implementation and the Rules for the terms and conditions for obtaining scientific degrees and for occupying academic positions at the Institute of State and Law at the Bulgarian Academy of Sciences.

Spas Kostov Spasov graduated in Law from Sofia University "St. Kliment Ohridski". Kliment Ohridski" in 2011. Spas Spasov, PhD candidate, was enrolled as a full-time doctoral student in the Doctoral Programme 'Administrative Law and Administrative Process', professional field 3.6 Law, in the Department of Public Law Studies at the Bulgarian Academy of Sciences in 2019, headed by Prof. Vesselina Kanatova-Buchkova, PhD. Mr Spasov passed successfully and on time all the examinations provided for in his individual plan. In 2023, he was granted the right to defend himself and submitted his dissertation in its final form.

For the preparation of the opinion, I have been provided with: CV, order for enrollment of the doctoral student, dissertation, autoreferate, order for enrolment with the right of defence, list and copies of the scientific publications of Spas Spasov related to the topic of the dissertation and declaration of originality of the work.

II. General characteristics of the dissertation and contribution moments.

The dissertation presented meets the minimum requirements and standards for academic research. The doctoral student knows the problem well and has approached its development thoroughly and with scientific conscientiousness. The main theoretical studies related to the topic of the dissertation, which are correctly cited, are also analyzed. The dissertation is distinguished by the accuracy of the terminology and the conciseness of the presentation.

The dissertation on ‘Compulsory administrative measures’, presented to our attention, is 189 pages long and consists of an introduction, three chapters, a conclusion, a bibliographical reference to the literature used and the case-law cited. The bibliography includes 102 sources in Cyrillic and Latin. The footnotes are 303 in number. The chosen structure of the dissertation corresponds to the classical standards of scientific research.

The **first chapter** of the work clarifies the nature of the coercive administrative measures and traces their historical development. Interesting is the comparative legal analysis of the institute of coercive administrative measures in countries of the continental and Anglo-Saxon legal system. This comparative analysis reveals differences in the approaches and application of coercive administrative measures in the different legal systems. It is valuable to consider coercive administrative measures as a form of public-law coercive action enshrined in European Union law and in the case-law of the European Court of Human Rights. I welcome the distinction made between coercive administrative measures by other bodies of administrative law.

The second chapter is devoted to proceedings for the application, contestation and enforcement of coercive administrative measures. The presentation in this part is devoted to some issues related to the implementation of the CAM. The view was expressed that, in principle, the basic act by which the PAM is to be implemented is an individual administrative act, as it specifies to the greatest extent the addressee of the declaration of will. Positive attitude is caused by the considered hypotheses in which the PAM can be applied through general administrative acts and through acts in oral form. This chapter also deals with administrative and judicial appeal proceedings against the PAM. The analysis of the legal framework for the enforcement of coercive administrative measures, as well as the related case-law, deserves attention. As a result of the review of the special laws (ZZP, ZE, ZBLD, ZDvP, etc.), the characteristics of the implementation of the PAM have been established, namely that their legal

nature requires urgency and immediate implementation, or the time is explicitly indicated, and in certain cases the competent authority may assess, if the conditions under Article 60 of the APK are met, the challenge does not have suspensory effect, there is no requirement to notify the addressee of the act initiating the proceedings, the involvement of interested parties in view of the speedy nature of these proceedings.

Chapter three focuses on special procedures for the application of coercive administrative measures in the field of environmental protection, finance, health and spatial planning. On the basis of the analysis of the legal framework in the special laws and the case law on the implementation of the PAM, the controversial issues and problems have been identified and proposals for their solution have been made, as well as proposals for amending the legislation, which can definitely be referred to as a contribution of the dissertation.

The dissertation is a comprehensive examination and analysis of the issues related to the application, contestation and implementation of the PAM. Work has not only theoretical, but also practical significance. The development would be useful not only for students and lecturers, but also for a wider range of citizens, employees and state authorities.

The doctoral student has presented 11 scientific publications related to the topic of his dissertation, some of which are essential parts of the doctoral dissertation. The publications of Doctoral student Spasov show that the results of his research activities have been made public to the scientific and specialized circles.

The autoreferat correctly reflects the basics laid down in the dissertation.

III. Critical remarks and recommendations

Like every first scientific study, my dissertation has its weaknesses and imperfections, which do not reduce its scientific value.

In order to assist the doctoral student in improving the dissertation work, I would recommend in the introduction to indicate the subject and subject of research, the objectives and tasks and the methods used.

I recommend the author to formulate and present more precise and concrete proposals de lege ferenda for optimizing the current legislation relevant to the subject matter.

In some places, the doctoral student makes a detailed analysis of relevant situations or opinions, but without expressing his/her attitude. It is recommended a clearer expression of the

author's position and opinion on the analyzed issues and a more systematic presentation of the scientific and applied results of the research.

The comments made are in no way prejudicial to the positive assessment that the work deserves.

IV. Conclusion

On the basis of all the foregoing, I accept that the proposed dissertation is an independent scientific study. The paper contains scientific contributions with importance for both theory and practice.

In conclusion, I express my positive assessment that the dissertation presented to a scientific jury on **the topic ‘Coercive Administrative Measures’** meets the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulation on the Implementation of the ZRASRB, which is why I propose to award the educational and scientific degree ‘Doctor’ in the professional field 3.6 Law, the doctoral programme ‘Administrative Law and Administrative Process of **Spas Kostov Spasov**.’

03.09. 2024

PhD

Drafted the opinion:

Prof. Margarita Cheshmedzhieva,